

es saig

Bolletí de l'O.C. d'ALGAIDA.- d.l. PM.495. n.0. DESEMBRE de 1980

presentació

Vet ací a les vostres mans una nova revista, " " E S S A I G " ". Una revista que neix amb la intenció de proporcionar als algaidins una informació de tot quant passa al nostre poble: una revista que volem que sigui un mitjà de difusió on totes les entitats puguin comunicar les seves activitats i on tots poguem posar-nos al corrent de lo que ha passat i de les notícies immediates.

La revista està oberta a tothom. Així ho hem comunicat a tots els representants d'organismes -si hi ha hagut qualque descuit ha estat sense voler- amb els quals nos hem posat en contacte per comunicar-los la nostra intenció. El fet que apareixi com a bolletí d'una determinada entitat no s'ha d'interpretar més que com una solució a un problema legal que afecta a les publicacions periòdiques. Però tots els altres grups, associacions, clübs, partits polítics, etc. hi haurien de participar. Pensem que la revista serà tot lo oberta i completa que volguem entre tots. Només depèn de noltros.

A aquest número podeu veure quin és el format, la paginació, la distribució de seccions, etc. De totes maneres, aquesta disposició pot variar d'acord amb les necessitats, només és aproximada. A més, està dins la nostra intenció publicar qualque número extraordinari per estudiar, analitzar i aprofundir temes concrets. No tenim cap interès lucratiu i els possibles beneficis s'invertirien en millorar la revista.

Emprenem aquesta tasca amb il.lusió i afany. Dins un respecte a tothom, procurarem que aquí es diguin les coses amb valentia i generositat. I si, a més de mantenir-vos informats, contribuïm a reforçar la nostra personalitat com a poble i a aixecar la nostra consciència de poble, els nostres desitjos es veuran complits.

bases d'infraestructura local

El tema de la malanomenada "infraestructura" d'un poble -perque aquesta només fa referència als recursos naturals i tot el demés és estructura- és polèmic, difícil i complicat. Amb aquest primer escrit intentaré esbossar un punt de partida general que després, a posteriors publicacions, esbrinaré més detalladament.

Centrarem el problema fonamental en una sola qüestió: ordenar les obres i serveis que són necessaris en quant a convivència i benestar social de forma que la preferència estigui d'acord amb la necessitat real i que la realització d'una no impedeixi o condicioni dur-ne a terme una altra. Es a dir i a manera d'exemples: L'asfaltat dels carrers és una obra primordial de política municipal; però la CANALITZACIÓ I SANEJAMENT D'AIGUES BRUTES I NETES també ho és; per tant, si no s'ha tengut en compte la segona, l'asfalt suposarà un doble cost en haver-se de desmontar i tornar compondre. És important tenir una Casa de la Vila nova o un teatre confortable; però ho és molt més disposar d'un DISPENSARI que possibiliti les mínimes garanties sanitàries, que eviti haver d'anar a Ciutat per la cosa més elemental i des d'on es pugui practicar una imprescindible medicina preventiva.

Amb parecuts termes i raonaments podríem parlar de la RECOLLIDA DE FEMS, de L'ENLLUMENAT PÚBLIC i del PLANEJAMENT URBANÍSTIC.

Tots som ben conscients de la necessitat d'aquests cinc fonaments "infraestructurals" al poble d'Algaida, com també ho és la Comissió d'Urbanisme i l'Ajuntament; per això la nostra activitat no és ni serà d'altra que procedir a implantar-los perque posteriors actuacions tinguin una base sòlida.

Trobarem encara moltes traves, burocràtiques i polítiques, i tendrem manca d'experiència que repercutirà en l'eficàcia; però les idees i les finalitats són clares, ganes no en falten i això ens pot fer caminar molt.

Miquel Ballester "Quitxero"

L'AJUNTAMENT INFORMA::

Biblioteca municipal
Horari de consulta i
prèstec: Dissabtes de
10 a 13

Estan al cobro els arbitris i ta-
xes. Horari de recaudació Diven-
dres i dissabtes de 10 a 14.

Fins a final de desembre en perío-
de voluntari.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

A partir del present més i coincidint amb l'aparició de la revista, aprofitarem per anunciar-vos les activitats que la delegació hagi preparat per cada mensualitat. De cara al Desembre hi haurà els següents actes:

Día 12, Divendres, al Teatre Parroquial, projecció de la pel·lícula "Porqué se acusa a un Magistrado?", en color, de Damiano Damiani; a les 9^h30 del vespre.

Día 14, Diumenge, Excursió a la "Cuculla de Fartàritx" (Pollença). Sortida a les 8^h30 de Plaça. Per apuntar-se acudiu els interessats a Antònia Ramis i Miguel Rafael, abans de dia 11.

Día 20, Dissabte, al local social, en Joan Verger ens contarà les seves vivències de sis mesos a Nicaragua, durant la campanya d'alfabetització, acompanyades de diapositives excepcionals.

Día 24, Dimecres i Nit Bona de Nadal, hi haurà com cada any, una xocolatada al Local Social, on hi estan convidats tots els socis.

---

cal Parlar clar

A Algaida hi ha darrerament una apatia grossa per la política, cosa que és preocupant i, a la vegada, lògica. El poble pensava que amb les eleccions municipals se solucionarien tots els problemes, que en poc temps canviarien moltes de coses que no li agradaven. I no ha estat així. Hem vist que s'han fet millores, però no totes les necessàries. Ara bé, el mal és que moltes vegades donam la culpa a qui no la té tota: no és qua volguem defensar l'Ajuntament, però pensam que és de justícia que abans d'opinar o criticar mirem lo primer un poc d'on vénen els problemes i donem a cada un la part que li pertoca.

Després de tants d'anys de dictadura, els nostres governants s'havien acostumat a fer sempre el que volien, beneficiant els seus i perjudicant els contraris. La corporació actual es trobà, quan entrà a l'ajuntament, amb una corrupció institucionalitzada i, espe-

cialment, amb unes Lleis de Règim Local franquistes que colapsen tota possible iniciativa progressista de la Corporació.

Es hora de començar a dir les coses pel seu nom. La gent protesta perquè hi ha bassiots als carrers des Campet i de Sa Quarterada i també pel mal estat del camí de Sa Comuna, que fa poc que s'asfaltà; i té tota la raó, però convé recordar que els dos milions de pessetes que costarà al poble arreglar-ho no farien falta si la Corporació passada hagués tengut més esment quan es varen asfaltar per primera vegada. Convé dir com a mostra que el camí de Sa Comuna es va asfaltar del pitjor material i que en lloc de dues capes d'asfalt només n'hi posaren una i malament.

I moltes de les crítiques que ara es fan surten dels sectors que fins fa un any i mig governaren el poble.

Andreu Oliver

església, per què canvies?

Sempre sentim a dir que si els qui moriren fa cinquanta anys, avui aixecassin el cap, tornarien, corrent, cap a la tomba assustats d'aquest món tant distint al que deixaren.

El susto no els donaria temps d'arribar fins a l'església. Si qualcun, més agoserat, hi arribava, també l'hi semblaria extrany el "llatí" del capellà i no trobaria el seu lloc d'home a la bancalada, o la cadira plegadissa al lloc de les dones, ni.....

No en parlem si arribava fins a la casa que va esser caseva.

Per què canviem tant?. Més bé, concretant avui la pregunta: Església, per què canvies?.

Una primera (sols una primera) resposta seria: perquè aquest és el primer manament que trobam a la Bíblia.

Tot just acabat el poema, bellíssim, de la creació, llegim :

"Creixeu, multiplicau-vos, dominau la terra". El manament del créixer. Per tant, canviar.

PERQUÈ CRÉIXER ÉS CANVIAR. Canviar d'infant a jove, i de jove a home o dona fets. Canviar des d'una economia de subsistència d'uns primers temps, fins a passar per la industrialització d'avui. Canviar des del clan, la tribu, les primeres organitzacions de la societat, fins al llogaret planetari en el que vivim.

Sobre tot, créixer és canviar des d'uns costums inhumans cap a unes relacions de germanor.

Sobre tot, canviar des del món de la carta de Sant Pau a Filèmon, recomanant a l'esclau Onèsim, però sense poder enfrontar de ple la tortura de l'esclavitud, fins al món del Concili Vaticà II, afirmant: "Tota acció bèlica és un crim contra Déu i contra l'home mateix".

Canviem perquè creixem. Canviem, canvia l'Església, per fidelitat a Déu. Per fidelitat al manament del créixer.

Fins on hem de canviar, fins on hem de créixer?. Sant Pau assenyala la meta: "fins arribar a la talla de Crist". Créixer, per tant canviar fins que tots els homes i dones arribin a fer la talla de l'home més home: Jesús de Nazaret, el Crist.

Miquel Mulet

els camins de la recuperació col·lectiva.

La sortida d'una publicació periòdica al nostre poble em produeix satisfacció i goig. Sobretot, quan he sabut que un dels principals objectius que la mouen és la voluntat de servei al poble pels camins de la recuperació col·lectiva.

Certament, -i d'això, aquest esplet de joves que mouen els fils d'aquests fulls en saben la primavera en un poble, en uns pobles, culturalment espoliats, sistemàticament perseguits, en un intent d'eliminar els signes que ens defineixen com a grup humà, que marquen la nostra identitat.

En sabem ben poques coses de nosaltres mateixos. Sabem que som algaidins i poques coses més. Ningú no ens ho ha explicat mai a allò que som i ens han amagat tot quant ens configura. I hem de tenir en compte que una de les conseqüències més dramàtiques de la pobresa cultural es mesura per la incapacitat dels homes de sebre qui són i de formular projectes de futur adequats a la seva pròpia història, a les seves tradicions/.

El nostre poble viu una existència sense memòria, perquè no sap qui és, no sabem qui som. Podríem afirmar que ens han tret a defora del curs de la història. Ens han marginat. Som un poble de marginats qui ho dubta?, perquè marginada ha

estat i és encara ara la nostra llengua, la nostra memòria col·lectiva, les nostres tradicions, tota la peripècie dels homes i les dones que a través dels segles han viscut damunt aquest tros de terra. Jo els imagin als vells algaidins -aquella gent que abans de nosaltres ha trepitjat els mateixos carrers que nosaltres trepitjam, ha ballat i cantat damunt la nostra plaça, ha sentit repicar les mateixes campanes, un dia de dol, l'altre de festa, ha regat amb la seva suor els terrossos de call vermell dels nostres sementers-, els imagin, dic, en una llarga filera que parteix del meu costat i es perllonga fins a perdre's més enllà dels segles.

Nosaltres som el darrer estol d'aquesta processó i per això em sembla encertat que reflexionem sobre la nostra vida d'avui lligada a un passat que ens pertany. D'aquesta manera, potser qualche dia arribarem a esser els amos del nostre present.

Jo pens que la publicació periòdica d'aquests fulls pot arribar a esser un lloc de retrobament amb la nostra pròpia realitat, un punt on es conjugui la reflexió crítica amb la proposta creativa i arriscada.

GABRIEL JANER MANILA

notícia fresca

GIOSAT

Un grup de joves d'Algaida que acceptaria de bon gust a tots els que s'hi vulguin afegir, davant la falta d'activitats pels infants, que, al nostre veure, patim, s'ha plantetjat la conveniència d'organitzar-ne una sèrie amb una certa continuïtat. Hi podran participar tots els allots del poble.

Per més informació consultau el tabló d'anuncis de la Plaça. Es tam segurs que podrem contar amb la vostra co.laboració. Els joves d'Algaida esperam la vostra ajuda.

ES MOIX NEGRE

En Tòfol se va entregar a ca seva amb un moixet, era negre i molt ximplet i a sa dona el va mostrar.

-Però què és això que dus? va dir ella molt cremada.
-Dul a tirar, no m'agrada, dul-te'n, no el vull veure pus.

-M'has dit més de cent vegades que un bon moix jo te cercàs perquè ses rates caçàs, i ara que el te duc, t'enfades.

-Si és senya de mala sort tan sols un moix negre veure, amb un aquí, ja pots creure com mos anirà de tort.

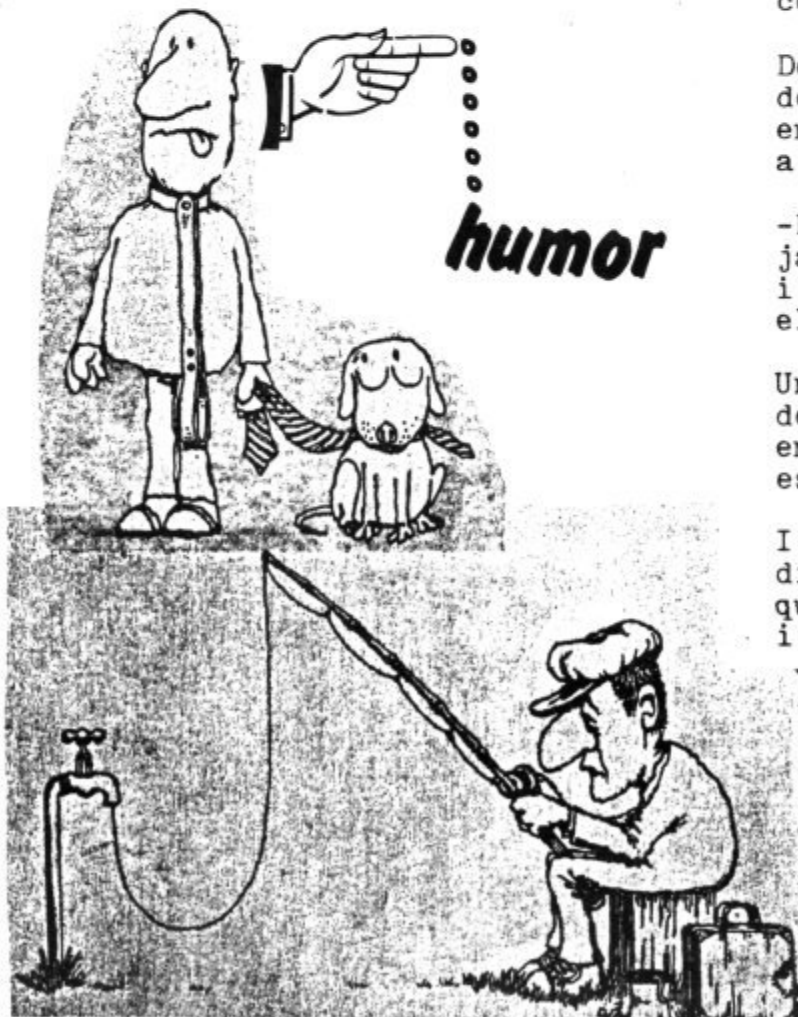
Després de gran discussió de com havien d'obrar en Tòfol va arribar a n'aquesta conclusió:

-Deixa'l fer una temporada, ja veurem què passará i si mala sort hi ha, el tir, i tasca acabada.

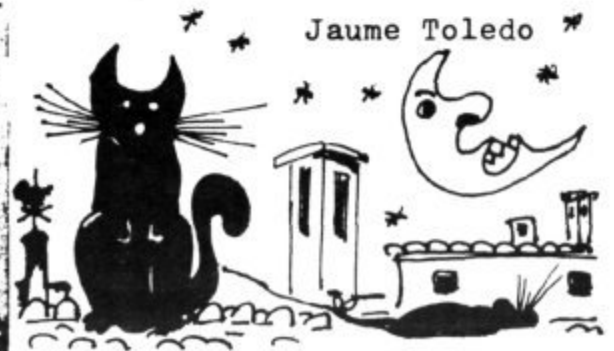
Una setmana i un dia després de passar aquest fet en Tòfol havia tret es gros de sa loteria.

I ara sa seva dona diu amb molta d'emoció que un moix negre és lo millor i és senya de sort molt bona.

Jaume Toledo

humor

sports · sports · sports...

SPORTS

sports · sports · sports

COLOMBOFILA

Mira que aquets atlots des coloms en tenem de moral!. Ja fa cinc anys i això no mancaba sinó tot lo contrari: cada dia més animats. Ara ja han fet sa primera prova: es trofeu de Nadal. Es primer ha estat en Rafel Miralles (Barrereta). Seguiran proves més fortes.

Endavant!!

SCACS

Són vuit jugadors, però hi ha més gent que li agrada.

Cada dissabte part altre, al local des vells, a sa Rectoria, hi ha lliga de segona regional de Scacs. Es "manager", Tomeu Seguí dóna molta de tunda en vistes a conseguir un bon equip.

BILLAR

Bona organització i molt de públic durant es campionat de Mallorca celebrat al nostre poble. Per cert que en Bernat Llompart (Blanc) ha fet un honrós paper. Campion de Mallorca de modalitat lliure: En Fornés.

FUTBOL

Això des futbol sí que és un desastre, quan se juga bé es pert i quan es pert és mala sort.

De totes maneres, s'equip de preferent du una lliga molt regular i esperam que amb un parell de punts que es treguin de fora es pot cubrir una bona temporada.

Altre tema és es des juvenils: en Toni Barceló dimiteix, diuen que per incompatibilitat de caràcter amb uns quants de jugadors. És una llàstima tenint en compte la bona labor d'en Toni.

Sort p'en Toni Simó, nou "mister".

Molt bé per Ses Maioles. Si bé a qualque partit li han fuit es punts i no saben com; encara els cerquen.

Ara vénen ses matances!

CACA

En Tomeu Pastor i en Guillem de Son Roig n'hi donaren per morros a tot quant de caçador va gosar dir que fèiem trapes. Això va esser a Sant Joan.

una xerradeta amb... l'amo'n

MIQUEL SIS

es soci més vell de l'Algaida

Natural d'Algaida, nascut l'any 1883, així és que va pels 97 anys.

-Vos agrada es futbol?

-Sí, molt, som el soci número 11, es més vell de tots.

-Quants d'anys fa que anau an es fultbol?

-Des de que hi havia es camp darrera Ca'n Mut.

-Què tal era aquell camp?

-No estava tant bé com es d'ara. Fixa't tu que el senyalaven fent un soc amb una arada.

-Què valia llavors anar a veure un partit?

-Valia un parell de reals, però jo no pagava perquè anava a col·locar cadires.

-Mos poreu dir un parell de jugadors d'aquell temps que vos agradassin?

-En Migquart, en Munaret, i un de sa Torre d'es Pou Fondo que després se'n va anar a Bons Aires.

-Quin equip de Primera Divissió vos agrada més?

-I tots són per l'estil. Ara diuen que el Barcelona n'ha fixat un d'alemany que ho fa molt bé.

-Heu jugat mai a futbol, vos?

-No, quan era jove no n'hi havia; només hi havia carreres de córrer a peu i de bicicletes.

-Es jugador que vos ha agradat més?

-En Pelé.

-Recordau cap partit en particular d'aquí, d'Algaida?

-Record que un any, darrera

Ca'n Mut, en féren nou an el Lluç major.

-Vos va agradar el partit contra el Llosetenc?

-Molt; en féren sis, però jo no ho vaig veure molt bé perquè feia fred i vaig estar dins sa camioneta.

Vàrem parlar de moltes coses més amb l'amo'n Miquel Sis (del servei militar que va fer a Maó, de bicicletes) que, si un cas, publicarem a un proper exemplar.

També recorda moltes gloses, com per exemple aquesta:

Bravetjau de caparrons
perquè heu acabat primer;
vorem an es sementer
qui tindrà més cavaions.